

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felölös szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 109. szám.

Szerda, május 14.

A munka ülészaka.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, május 14.

A parlament most megnyitott új ülészaka valóságos a munka ülészaka lesz. Mint ismeretes, az új ülészakban egész se-
reg nevezetes és nagyfontosságú törvény-
javaslat kerül napirendre és megmunká-
lásra. A választói jogról alkotott törvény
kiegészítését képező javaslatok: a kerüle-
tek új beosztása és a választói jogból folyó
büntetőeljárás tartalmazó javaslat, to-
vábbá a községi és törvényhatósági köz-
igazgatás reformja, melyek megérdemlik,
hogy az ellenzék is részt vegyen megvitá-
sukban, megalkotásukban. Arról, azt hisz-
szük, az ellenzék immár teljességgel meg-
van győződve, hogy nélküle is alkottak tör-
vényeket, sőt e törvényeket hangos tiltá-
kozásuk ellenére végre is hajtották. Az
új ülészakon életbelépett már az új ház-
szabály s az új parlamenti őrség megkezdte
szolgálatának teljesítését. Az ellenzék da-
cos magatartása, minden taktikája kudar-
cot szenvedett. Még a fegyveres merény-
let se használt. A fegyverre fegyverrel vá-
laszoltak. Ilyen körülmények között mégis
csak be kellene látni, hogy a többségi aka-
ratnak engedni kell. A többség, többség.

Majd ha elkövetkezik az új választás
ideje, hozzon össze az ellenzék többséget s
akkor ő lesz a helyzet ura; addig azonban
hajljon meg az alkotmányos parlamentá-
ris fölfogás előtt, mely a számszerű több-
ség akaratának érvényesülésében nyer
kifejezést.

A külpolitikai helyzet, minden ked-

vező látszat ellenére még mindig válságos
s nem lehetetlen, hogy egy új fordulat
olyan bonyodalmakat támaszt, mely meg-
mozdítja ellenünk az összes szláv népeket.
Ez az idő, ez a pillanat sokkal nagyobb ve-
szedelmet rejt mélyében, semhogy most
a pártpolitikai szenvedélyek szítására al-
kalmas lenne a törvényhozás új ülészaka.

Komoly aggodalommal néz a borus jövő
elő minden őszinte, becsületes hazafi s
mindannyiunknak csak a törekvése lehet,
hogy a nemzeti egység biztosításával, bé-
kés egyetértéssel, zavartalan munkával
erősítsük az ország hatalmát és tekintélyét,
hogy ellenségeinket megfékezhessük. A
magyar parlamentre most nagy feladatok
nehezdednek. Minden törvényhozó párt-
politikai különbség nélkül legyen a helyén
s lenyelve a mult keserűségét, elnémitva a
szemrehányás, vagy számonkérés hangját;
egyedül az ország jóléte, biztonsága, vé-
delme legyen a cél, melyért megbékülni,
élni, halni hazafiúi szent kötelesség.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskerek meteorológiai állomás
időjárás jelentése.

Május 14.

Barométer emelkedő, délután 1.38
órákor 758.1. Hőmérséklet: maximum 20.6,
min. 8.1. Csapadék: — Felhőzet Cu 5.
Szélirány és erősség: N2. Jólát a követ-
kező 24 órára: változás nem várható.

Jelmagyarázat: A barométer állása a
déli leolvast tünteti fel a helyi magas-
ságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra
redukálva. Maximum és minimum este 8
óra 38 perctől másnap este 8 óra 38
percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől

másnap reggel 6 óra 6 óra 38 percig; fel-
hőzet Ci = fűrtösfelhő, Cu = gomolyfelhő,
St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—
St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránnyfelhő,
Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = ke-
let. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 =
teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend,
8 = nagy vihar.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanic
Lajos főispán ma délelőtt kurjácskai bir-
tokára utazott ki, ahonnan holnap este
tér vissza Nagybeeskerekre.

— **Kinevezés.** Torontálvármegye fő-
ispánja Hertelendy Ferenc járási fő-
szolgabíró és Petrikovich Róbert
vizlecsapoló társulati igazgató főmérnö-
köt, párdányi lakosokat, a párdányi elemi
iskolai gondnokság tagjává nevezte ki.

— **Esküvő.** Friedmann Ármán, a
gazdák biztosító szövetkezetének tisztvise-
lője vasárnap tartotta esküvőjét Gold-
mann Gizi kisasszonnyal, özv. Gold-
mann Samuné leányával Nagybeeskere-
ken.

— **Eljegyzés.** Pálffy János nagy-
beeskerek kerületi munkásbiztosító pénz-
tári irodatiszt eljegyezte Hegyi Józskát
Nagybeeskerekben.

— **A kulturegyesület közgyűlése.** A
Torontálvármegyei Magyar Közművelő-
dési Egyesület ez évi rendes közgyűlését
folyó évi június 8-ára tűzte ki dr. Dellima-
nic Lajos főispán, az egyesület elnöke,
aki egyúttal a következő meghívót adta ki
a közgyűlésre:

Meghívó.

A Torontálvármegyei Magyar Köz-
művelődési Egyesület folyó évi június hó
8-ikán d. e. 11 órakor tartja Nagybeeske-
reken a vármegyei háza dísztermében ren-
des évi közgyűlését, amelyre az egyesület
tagjait ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentés.
3. Az igazgató jelentése.
4. Zárszámadás.

A zsigmondfalvai templom.

A természet harmatos levegővel, akác-
virágillattal, a nép nyájas mosolylyal, fel-
lobogózt hazaik vendégszeretettel fogad-
ott bennünket a nagybeeskerek tanítói
fiókkör közgyűlésén Zsigmondfalván,
melyben a torontáli Kánaán egyik élet-
erőtől duzzadó s a modern haladással lé-
pést tartó faluját ismertük meg.

Modern épületek egész sora, a nivón
álló népiskola és az óvoda ápoltt fasorokkal
veszik körül a falu közepén álló templom-
teret.

Diszes park közepén áll itt a román-
stílusban épült karsu templomocská. Elő-
ször is ebbe térünk be, hogy elhunyt tár-
sainkért requiemet hallgassunk. A gyászos
akkordok, a nemes formák s a lefokozott
szinpompa áhitattal töltötték el lelkünket.

A templom oltárzata hármass fülkéből
áll félkörös párta befejezésekkel, melye-
ket karsu oszlopok tartanak. Fehér már-
ványutánt ez, aranyos díszítéssel. A kö-

zepső fülkében az Üdvözítő, jobbra Mária,
karján a Jézus gyermekkel és balra Szent
József színezett szobrai állanak. Az egész
oltárzat, menten minden zsufoltságtól,
egyszerűn nemes formáival és diszkrét
színeivel könnyedén s előkelő izléssel il-
leszkedik bele a szentély s az egész tem-
plom szende miliójébe.

Ilyen előkelően hat a szószék is.

A festmények vásznon és freskóban,
Alexics, jeles módosi templomfestőnk
eestetje alól kerültek ki.

A szentély kupolamenyozetén a Szent
Háromság van ábrázolva. A teremtés
Úra fenséges nyugalommal s jószágos te-
kintettel néz le reánk, jobbával az égből
fényözönt terjesztő galambra mutatva.
Krisztus balkezét keblére illesztve, jobb-
kezét atyja felé tárva, a hódolat e kettős
gesztusával hajlik meg a Mindenható
előtt.

A diadalkapu jobb- és balpillérjén an-
nak a családnak védőszentjei foglalnak
helyet, mely a templom kifestésének költ-

ségeit viselte. Jobbra Mária Magdolna,
balra Szent Miklós.

A „bűnös nő“, Mária Magdolna köny-
velt szemekkel néz fel az égre. Dus szöke
fürtjei vállaira omlanak s keblét eltakar-
ják. Kezét szívére téve tesz vallomást új
istene előtt s bibliával és halálfejjel vonul
barlangba a bájós ifju nő... vezekelni...
megigazulni.

Szent Miklós mirai püspök jobb kezé-
ben pásztorbotot tart s bal kezében a bib-
liát. Az ősz férfi arcán energia ül s ajkain
a bátor szó, mellyel az üldözött kereszt-
tyéneket kitartásra buzdította s Arius
tanait Niceában megcáfolta.

A templom hajójának menyozete há-
rom övre tagolódik.

Az első öv freskójában Isten átadja
Ádámnak a paradicsomot. A hatalmas Is-
ten fejének dicsfényéből sugárkévek vilá-
gítják be a paradicsomot, annak állat és
növényvilágát s a kis első ember elbűvöl-
ten merül el a csodás jelenésen.

A második övben Krisztus győzelmes

Moziberendezések!

Elsőrendű, teljes felszerelésű vetítógépeket, benzín-
motorokat és dinamógépeket a legolcsóbb áron adok el, valamint teljes estét kitöltő és fényes számokból összeállított
műsorokat a legolcsóbb díjak mellett adok kölcsönbe más
vállalatoknak — Az e szakmába vágó mindenféle javításokat a Tisztelettel
legpontosabban és legelőnyösebb feltételek mellett eszközölöm.

Geiduschek Ignác,

okl. villanymérnök, a nagybeeskerek Modern mozi igazgatója.

5. Az 1913. évi költségvetés megállapítása.
6. Hitelesítők kiküldése.
7. Esetleges indítványok.
Nagybecskerek, 1913 május 10.

Somfai János Dr. Dellimanics Lajos
szerkesztő, titkár. főispán, elnök.

— **Iparengedélyek.** A legutóbb tartott városi iparhatósági ülésen P a u n o v Dusan cipészre és Tóth Béla pedig fényképészeti műterem nyitására kapott iparengedélyt, illetve iparigazolványt.

— **Kivándorlás Torontálból.** Az alispáni hivatalban most állították össze Torontálvármegyének április havi kivándorlási statisztikáját. A kimutatás szerint az elmúlt hónapban 146 utlevelet adtak ki 449 személyre. Ezek közül azonban csak 254-en vándoroltak ki: 119 férfi és 135 nő. A visszavándorlás most sem vett megfélelő irányu, amennyiben 70 férfi és 32 nő vándorolt vissza. Összesen 102-en.

— **Koszorúmegváltás.** Weisz Izidor ur elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén 300 koronányi adományt vettünk, még pedig felerészben a Chebra-Kadisa és felerészben az izr. nőegylet céljaira. A jószívű adományozók a következők: Mayes család Panesova, Weisz Ignác és Sándor, Tauber Zsigmond, Otto és Béla családok Budapest, illetve Wien, Tauber Nanette urnő, Kohn Sándor, Kun Rikárd és Lajos, dr. Kun Artur családok Temesvár, Frey Rezső családja helyben, dr. Juliusz Ármin az izr. nőegylet részére 5 koronát. A nemes adakozóknak hálás köszönetet mondanak az egyletek elnökei.

— **Tanítógyűlés.** A D. T. E. bánlaci fiókköre f. é. május 24-én Partoson az állami iskolában tartja rendes tavaszi közgyűlését. Ideiglenes tárgysorozat: 1. Isentisztelet után 9 órakor választmányi ülés. 2. A közgyűlés megnyitása. 3. Jegyzőkönyvhitelesítők, számvizsgálók és lap tudósítók kijelölése. 4. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 5. Új tagok felvétele. 6. Szellő János zichyfalvai áll. tanító felolvasása „A fegyelmzésről.” 7. Pittner Sándor bánlaci állami tanító felolvasása „Lakásügyeinkről.” 8. Egyleti ügyek tárgyalása. 9. Szavazatszedő-bizottság kiküldése. 10. Főegyleti tisztviselők választása. 11. Indítványok, interpellációk.

— **Köszönet.** Özv. Weisz Izidorné urnő férje elhunytá alkalmából a város szegényei részére száz koronát juttatott kezeimhez, mely nemeslelkű adományáért hálás köszönetet mondok. Dr. Perisics Zoltán, polgármester.

Dr. Kun Arthur ur temesvári ügyvéd, egyletünk céljaira 10 koronát adományozott. Fogadja ezért ezton hálás köszönetemet. Havas Dániel, a Hadastván-egylet elnöke.

— **Football-mérkőzés Alsóelemén.** Pünkösdi vasárnap délután az eleméri

testmozgással lép ki a sirból, kezében a diadal zászlójával. Férfias szép feje körül angyalok röpködnek. Az örök rémületen megfutamodnak. A messze bemélyedő háttérben asszonyok csodálják az isteni jelenést — a feltámadást.

A harmadik öv freskójában a puszta megbarnult s energikus János megkereszteli a szende Jézust, kinek szöke koloritját s a testét félig fedő fehér draperiát vibrálva tükrözi vissza a Jordán vize. Jézus feje körül imára kulesolt kezekkel angyalok röpködnek s fölötté a galamb ont fényözönt a Keresztelés magasztos jelenetére.

... És az orgona fölött ott lebeg Dávid a hárfával...

A másutt megszokott primitív falusi asznak, a bántó ríktó színeknek sehol semmi nyoma.

Eszmék, formák és színek meghatározó egységbe, áhitatot keltő harmoniába olvadnak itt össze s emelkedett hangulattal távoztunk a hivatását teljesen kifejező istenházából.

Egy évtized előtt egyszerű, nádas fedeli ház állott e helyen. Az volt, a község temploma.

De a község magas látókörről és műizléssel megáldott lelkészenek sikerült a híveket áldozatkészégre buzdítani — s így épült fel a nádas fedeli ház helyén a minden ízében stilszerű román templom.

Streitmann Antal.

„Ifjúsági sport club“ vendégül látta football-matchre a nagybecskereki „Diadal“ sport clubot. Az eredmény eldöntetlen maradt mert 3:3 goal arányban végződött.

— **Meteor az időről.** Meteor legújabbán a következőket jelenti az időjárásról: Kiadóbb csapadék 16-ika körül várható s 20-ikát követően pedig ismét inkább a szárazabb jelleg. 23-ika hűvös vagy szeles jellegű időt hoz. Május vége széles jelleggel fog záródni, amidőn ez alkalommal alacsonyabb hőmérséklet is érvényesülhet. Május hó változási napjai: 13—16—20—23—28—31-ikére esnek. Julius havának változási napjai: 1—2—4—10—11—18—20—25—26—29—30-ra esnek. Junius eleje meleg, száraz, 10. körül csapadékos. 20 körül zivataros vagy viharos, amikor jégesők is valószínűek. Vége meleg, száraz jelleggel. Tehát elég kedvező időjárással.

— **Szerencsétlenség az országuton.** — **Az automobil miatt.** Tegnap reggel fél 9 óra tájban halálos szerencsétlenség történt a bégafői országuton. Ugyanis a bégafői országuton haladt téglával megrakott kocsiján Schneider Albert esőszteleki fuvaros. Ugyanakkor robogott az országuton Szekosán Tódor nagytárnoki lakos automobilja Bégafő felé. Amint a tulsebesen haladó autó a kocsii háta mögé ért, a lovak az autó dübörgésétől megijedve, megvadultak s a nehéz szerkezet jobbra-balra rángatták. Az autó vezetője pedig, bár látta a veszélyes helyzetet, ahelyett, hogy lassított, vagy pláne megállt volna, fokozottabb sebességgel iramodott tovább az országut szélére rántott kocsii mellett szűk helyen. Erre a lovak végtelenségig megvadulva eszevesztett vágatásba kezdtek, miközben a lovakat fékezni igyekvő fuvaros leesett a kocsiról. A fuvaros oly szerencsétlenül esett, hogy a kocsii alá került s a kerekek valóságos kettényomták a fejét. Mire a rendőrségről Mirkov Iván dr. alkapitány és dr. Mencer Izidor városi orvos kimentek a helyszínre, a szerencsétlen ember már kiszenvedett. A ma megejtett boncolás és vizsgálat alapján a kir. ügyészség hivatalból eljárást indított az automobil tulajdonosa ellen. E szerencsétlenségből kifolyólag a nagybecskereki rendőrkapitány ismételt felhívja a helybeli és környékbeli autómobiltulajdonosokat, az e helyen is már több ízben közölt, az autómobilosokat kötelező hajtási szabályra, hogy amikor állat által vont járművel találkozunk s az állatok nyugtalanodnak, akkor a gépet lassítani s a szűkséghez képest pedig meg kell állítani.

— **A diák szerelmi drámája.** Nagy-kikindáról írják: Fehér Sándor, az itteni állami főgimnázium VI. osztályos tanulója a napokban estefelé a májusi ájtatosság után távolról követte Hazelnusz Irmát és annak hugát Gizellát és amikor azok lakásuk udvarába befordultak, az utcáról a kerítésen lévő rekeken át többször utánuk lőtt, majd maga ellen fordította a revolvert és halántékon lőtte magát. Még aznap este a kórházban meghalt. Lövései Hazelnusz Irmát találták, ki súlyosan ugyan, de nem életveszélyesen sérült meg. A szerencsétlen 19 éves fiatal ember szerelmes volt a fiatalabb leányba, de úgy a leány, mint annak szülei elutasították. Özvegy anyja is többször kérlelte és komolyan intette a fiut, hogy hagyjon fel könnyelműségével és fogjon komolyan tanulmányaihoz, de a fiu nem hallgatott anyjára s így jutott el végzetes tettehez.

— **Az öngyilkosok pincéje.** Az itteni Korona-szálloda pincéje valóságos öngyilkosok pincéje. Csak nemrégiben történt, hogy a Korona-szálloda egyik szolgája fölakasztotta magát a szálló pincéjében. Most meg a vendéglő cukrásza akasztotta föl magát, ugyancsak a pincében, közvetlen azon a helyen, ahol a szolgáló akasztotta föl magát. Ugyanis tegnap reggel 8 óra tájban, mikor a vendéglő egyik szolgája fáért ment le a pincébe, az egyik ajtó gerendájáról látta holtan eldőlni a vendéglő cukrászát, a 66 éves Geton Józsefet. A megijedt szolgáló adta tudtára a házbelleknek az öngyilkosságot, de már nem tudhattak rajta segíteni, mert a teste már régen kihült. Az

életunt cukrász semmiféle levelet vagy irást nem hagyott hátra, amiben okát adta volna öngyilkosságának.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnének.

Május 17. Közig. bizottság ülése.

Junius 8. A kulturegyesület közgyűlése.

TÁVIRATOK.

Hazabocsátják a tartalékosokat.

Közös minisztertanács Bécsben. — Szabadságolják a tartalékosokat. — Skutari körül. — Magyar esendörök Skutariban. A helyzet Albániában. — A tőzsde.

Budapest, május 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből ma nagy örömet jelentenek a déli határon hónapok óta selymülő tartalékosoknak. A ma Bécsben tartott közös minisztertanács ugyanis elhatározta, hogy a tartalékosokat hazabocsátja, illetőleg szabadságolja. A tartalékosok hazabocsátása valószínűleg nem egyszerre történik, de most már mindegyiküknek meg van a reménye a közeli szabadulásra. Skutari körül és Albániából ugyan ma egyes jelentések zavarokat adnak hírül, de ezek a hírek ninesenek megerősítve.

Mai jelentéseink különben a következők:

Közös minisztertanács Bécsben. — Szabadságolják a tartalékosokat.

Budapest, május 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Ma délelőtt Berchtold gróf közös külügyminiszter elnöklésével közös minisztertanács volt, amelyen kivüle részt vettek: Lukács László és Stürgkh gróf miniszterelnökök, Kroatia közös hadügyminiszter, Bilinszky közös pénzügyminiszter, Haus tengerészeti parancsnok, Teleszky magyar és Zaleszky osztrák pénzügyminiszter. A közös minisztertanács a déli határon elhelyezett csapatok fölemelt létszámának leszállításával és azzal foglalkozott, hogy a szabadságolások milyen időben és milyen mértékben történjenek.

Budapest, május 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök ma délben megjelent az osztrák képviselőház

Irodakisasszony

némi gyakorlattal

azonnali belépésre kerestetik.

:: Bővebbet a kiadóhivatalban. ::

elnökénél s közölte vele, hogy a képviselőház holnapi ülésén nyilatkozatot tesz a politikai helyzetről s történetileg vázolja a monarchia magatartását a balkánháborúban. Egyben közölni fogja, hogy a **hadvezetőség elrendelte a monarchia déli határain levő tartalékosok szabadságolását.**

Skutari körül. — Magyar esendőrök Skutariban.

Budapest, május 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lipcséből sürgönyzik: A „Neueste Nachrichten”-nek jelentik Sontamorból: **A maliszorok behatoltak Skutariba, ahol most véres harc folyik. A nemzetközi csapatokat nagy veszedelem fenyegeti.**

Budapest, május 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A honvédelmi miniszter leiratot intézett a esendőrkerületi parancsnokságokhoz, amelyben közli, hogy magyar esendőrök is fognak biztonsági szolgálatot teljesíteni Skutariban s utasítja a parancsnokságokat, hogy e célra válasszanak ki 150 esendőrt, elsősorban olyanokat, akik szerbül is tudnak.

A helyzet Albániában.

Budapest, május 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Skutariból jelentik, a nemzetközi csapatok nagymennyiségű élelmiszert osztottak ki Albániában a nyomorgó nép javára. Az élelmiszerekkel harmincezer embert láthatnak el.

Egy római jelentés viszont arról ad hírt, hogy Albániában ismét rosszabodtak a viszonyok, úgy hogy Olaszország kénytelen lesz mégis csak bevonulni Albániába.

A tőzsde.

Budapest, május 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatok a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 829, Osztrák Hitel 630.50, Koronajáradék 82.70, Jelzáloghitelbank 437, Leszámitoló Bank 522, Hazai Bank 288, Magyar Bank 566, Rimamurányi 722, Salgótarjáni 780, Közúti Vasut 651, Villamos Vasut 372.

Miniszterei Bécében.

Budapest, május 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécéből sürgönyzik, Lukács László miniszterelnök és Teleszky János pénzügyminiszter tegnap odaértek. Ma reggel a miniszterelnök Hazai Samu honvédelmi miniszter látogatását fogadta, d. e. 10 órakor pedig Lukács és Teleszky rövid tanácskozást tartottak.

A honvédelmi miniszter a királynál.

Budapest, május 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécéből sürgönyzik, Hazai Samu honvédelmi minisztert a király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta.

A berlini nász.

Budapest, május 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A német császár leányának esküvőjére az angol királyi pár május 21-én indul el, míg az orosz cár május 22-én utazik el Szentpétervárról.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonkint.)

Buza (májusra)	10 65
Buza (októberre)	11 41
Rozs (májusra)	9 50
Rozs (októberre)	9 43
Zab májusra	9 59
Zab (októberre)	8 45
Tengeri (májusra)	7 89
Tengeri (júliusra)	8 10

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

Legközelebb jelenik meg

SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a „Torontál” szerkesztőségében

142—x.49

1479—1913. tkvi sz.

196—3.1

Hirdetmény.

Bótos község telekkönyvi betétjei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII., 1891 XVI t.-c-ik és az 1897. évi 47532. sz. igazságügyminiszteri utasítás értelmében elkészülvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez avval a felszólítással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI t.-c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint a XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI t.-c. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, evegből törlési kereseteket, azok pedig, akik valamely teherterhelés átvitelének az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t.-c. 15. §-a és az 1897. 47532. számú igazságügyminiszteri utasítás 71. §-a 4. pontja s 83. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, evegből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis 1913. évi október hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az e meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ának eseteiben — ideértve az utóbbi §§-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1913. október 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák, mert meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk nem fog többé figyelembe vétetni;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 12. §-a alapján történt felvétel esetén jogukat általában bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1913. évi október hó 31-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert a meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy amennyiben azokhoz egyszersem egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy

ilyeneket benyújtanak, az eredetieket telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Végre ezennel közhírré tétetik, hogy Bótos község eddig vezetett telekkönyve hatályon kívül helyeztetett és hogy telekkönyvi ügyeinek ellátása és telekkönyveinek vezetése 1913. évi április hó 3-ik napjától kezdve az 1889. évi december hó 15-éről kelt telekkönyvi rendelet és az erre vonatkozó későbbi törvények és rendeletek értelmében történik.

Perlasz, 1913. évi április hó 3.

Dr. Szabó s. k., kir. járásbíró.

Hirdetmény.

Igen szép, kiselejtezt községi bikát folyó évi május hó 21-én d. e. 10 órakor Nagyzsény községében fogunk elárverezni.

Nagyzsény, 1913. május hó 12-én.

A községi előjáróság.

25—31

863—913. sz.

209—1.1

Hirdetmény.

A szenthuberti körjegyzőséghez tartozó Szenthubert, Károlyliget és Szentborbála községek határában 1913. évi augusztus hó 1-től 1919. évi augusztus hó 1-ig gyakorolható vadászati jog a következő helyeken, sorrendben és időben megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni:

Szenthuberten 1913. évi június hó 1-én d. e. 8 órakor;

Szentborbálán 1913. évi június hó 1-én d. e. 10 órakor;

Károlyligeten 1913. évi június hó 1-én d. u. 3 órakor, mindenütt a község ház tanács-termében.

A részletes feltételek alulírt körjegyző irodájában megtudhatók.

Szenthubert, 1913. évi május hó 13-án.

Stoffel János,
körjegyző.

Egy négy szobás
lakás

összes mellékhelyiségekkel,
szépen fásított udvarral, a
Mária Terézia-utca 3. sz. a.
közvetlen a Plank-kert
mellett kiadó. 114-x8

Nagybecskereki járás főszolgabírájától.
2943—913. sz.

208—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagybecskereki járásához tartozó Ernőháza községben a községi orvosi állás megüresedett, ezen állásra pályázatot hirdetnek.

Javadalmazás: Törzsfizetés 1600 korona, személyi pótlék 400 korona, természetbeni építkezés alatt álló megfelelő lakás s a szabályrendeletileg megállapított látogatási és működési díjak.

Felhívom mindazon orvos doktorokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. XXXVIII. t.-c. 7. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó 15-ig hivatalomhoz adják be.

A választás határidejét később fogom megállapítani.

Nagybecskerek, 1913. évi május hó 10-én.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26—x.16

865—1913. szám.

190—3.3 513. Bvk. 1913. sz.

207—1

Hirdetmény.

Gyertyámos község vadászati joga 1913. évi augusztus hó 14-től kezdődőleg 6 (hat) évi időtartamra f. évi **junius hó 15. napján d. e 10 órakor** Gyertyámos községében nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a község jegyzői hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekintethetők.

Gyertyámos, 1913. évi május hó 6-án
Gesztessy László, községi jegyző.
Römer Péter, községi bíró.

Zsombolyai járás főszolgabírájától.

2985—1913. sz. 195—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zsombolyai járásához tartozó és lemondás folytán üresedésbe jött **nagytszegi körorvosi állásra** pályázatot hirdetek. A kör székhelye Nagytószeg; a körhöz tartozik a székhelyvel összeépített Kistószeg; a székhelytől 5.08 kilométerre fekvő Torontál-roszi és a 14.40 kilométerre fekvő Tóba.

A körorvosi állással a következő illetmények vannak megállapítva: 1. Az 1908. évi XXXVIII. t.-c. alapján 1600 korona fizetés és négyszer 200—200 korona ötödéves korpótlék. 2. Évi 400 korona lakbér. 3. Évi 300 korona fuvarátalány. 4. A megye által megállapítandó látogatási és halottkémlési díjak. A körorvos a torontálroszi uradalomban az uradalmi orvosi állást is elnyerheti.

A megválasztott körorvos tűrni tartozik, hogy Tóba községe a körtől esetleg elválasszattatik.

A német nyelv ismerete szükséges.

Felhívom pályázókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előirt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazolók okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi **junius hó 9-én délután 5 óráig** a zsombolyai szolgabírói hivatalba nyújtsák be.

A választást Nagytószeg községében később meghatározandó időben fogom megejteni.

Zsombolya, 1913. évi május hó 8-án.

Fóris, főszolgabíró.

Ótelek körjegyzőségétől.

310—1913. 202—3.2

Hirdetmény.

Magyarszentmárton község egy ártézi kut furását határozta el.

Felkéretnek ezen ártézi kut furását elvállalni szándékozó kutmesterek, hogy erre vonatkozó ajánlataikat írásban **folyó hó 31-ig** alulirt körjegyzőnél nyújtsák be.

Ótelek, 1913. évi május hó 8-án.

Végh Ferenc, körjegyző.

Beresztőcz község előljáróságától.

945—1913. sz. 201—3.1

Bérbeadási hirdetmény.

Beresztőcz községének mintegy 10 000 hold nagyságú területen gyakorolható vadászati joga 1913. évi augusztus hó 1-től 1919. évi július hó 31-ig terjedő hat évre f. évi **május hó 31-én délelőtt 9 órakor** Beresztőcz község-házánál nyilvános árverésen bérbe adatik.

A községi képviselőtestület által összeállított feltételek a jegyzői irodában tudhatók meg.

Kelt Beresztőczon, 1913. évi május hó 8-án.

Roos Vilmos, jegyző.**Wagner Félix,** bíró.**Árverési hirdetmény.**

A nagybecskereki kir. járásbíróság 1913. évi Sp. I. 152. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 573/2. számú végzése folytán Richard Schwartz bécsi cég javára 183 korona 80 fillér tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt ki-elégítési végrehajtás folytán 1913. évi március hó 11. napján felülfoglalt és 16354 korona 30 fillérre becsült ingóságokra az árverés elrendeltétven, annak Nagybecskereken Hunyadi-főutca 10. sz. üzletben leendő megtartására határidőül **1913. évi május hó 19. napjának délelőtt 10 óra**ja kitűzetik az 1912. évi V. 573/2. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: bolti felszerelvények és divatáru cikkek.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatások részére is elrendeltetett:

Carl Ciemmer javára 232 K 10 f s jár. erejéig, Hochmuth és tsa javára 661 K 93 f s jár. erejéig, Knerr Richard javára 42 K 70 f s jár. erejéig, Sapka és Szörmeárgyár javára 344 K 43 f s jár. erejéig, F. W. Hendenhöfer cég javára 213 K 30 f s jár. erejéig, F. Péters Nachfolger cég javára: 167 K 08 f s jár. erejéig, Militzer és tsa cég javára 205 K 80 f s jár. erejéig, Federer Zsigmond cég javára 149 K 29 f s jár. erejéig, A. Gschwind javára 126 K 20 f s jár. erejéig, Frank és Steiner cég javára 289 K 68 f s jár. erejéig, Kind F. cég javára 289 K 87 f s jár. erejéig, Georg Keller cég javára 150 K s jár. erejéig, Weinberger és Fodor cég javára 46 K 18 f s jár. erejéig, Karl Nehuta cég javára 30 K 26 f s jár. erejéig, Fürnberg Jakob cég javára 208 K 17 f s jár. erejéig, Franz Zeller cég javára 309 K 10 f s jár. erejéig, Werner és Marx cég javára 32 K 52 f s jár. erejéig, Hungaria keztgyűgyár javára 67 K 45 f s jár. erejéig, Burg Armin cég javára 35 K 70 f s jár. erejéig, Brüder Zug cég javára 48 K s jár. erejéig, Krausz Ernő cég javára 126 K 13 f s jár. erejéig, Obervelder & Co. cég javára 171 K 48 f s jár. erejéig, Rud. Kuhn wieni cég javára 126 K 55 f s jár. erejéig, Brüder Bettelheim javára 47 K 50 f s jár. erejéig, Freund és Perkey javára 187 K 80 f s jár. erejéig, Moritz Kerpel cég javára 36 K 67 f s jár. erejéig, Schwartz és Riesz cég javára 40 K 60 f s jár. erejéig, Simon Braun javára 157 K s jár. erejéig, Max Bruck javára 65 K s jár. erejéig, Figdor & Co. javára 52 K 50 f s jár. erejéig, Első Délmagyarországi kalapgyár javára 228 K s jár. erejéig.

Nagybecskereken, 1913. évi április hó 13. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.**Dr. Krausz Béla**

fogorvos

Temesvár-Belváros,

Ferencz József-ut (Merbl-palota)

Mindennemű tömések, aranykoronák, csapfogak, lemezek lelkiismeretes és gyors elkészítése.

Bejárat a mellékutcában.

Telefon 11—52. Telefon 11—52.

47—66

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonnához 20.—K-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalődent, selyemkamagart, női kosztüm szöveteket stb. gyári áronon kívül, mint megbízható és szolid cég mindenképp ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet-szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös vállalkozók. Mintahő, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triss árban.

Ad 2. kgy. 1913. sz.

182—3.3

Versenyárgyalási hirdetmény.

Törökbecse község képviselőtestületének fenti számú határozata alapján ezennel újból pályázatot hirdet **Törökbecse község villamos köz- és magánvilágítása**, valamint egyéb ipari célokra szolgáló **elektromos áram** szolgáltatására.

Törökbecse község lélekszáma 7962, házátszáma 993.

Törökbecse községe a villanyvilágítás bevezetését koncessziós alapon kívánja megoldani. Az ajánlatok:

I. Koncessziós teendők szerződés formájában, felölve benne mindazon intézkedéseket, melyek a szokásos módon abban helyt kell, hogy foglaljanak. Ezen szerződés főbb pontjai:

1. A szükséges összes befektetéseket maga a vállalkozó létesíti.

2. A koncesszió időtartama, az időközi megváltás s háramlás feltételei.

3. A község közvilágításának ára, valamint a lámpák későbbi szaporítás esetén számítandó árai és feltételei. A közvilágítás 180 db 32 gyertyafényű fémszálas izzólámpa és 3 db 200 gyertyafényű ivlámpa-pótlóval kívántatik eszközöltetni olyformán, hogy ezen lámpák felemenyisége egész éjjelen át, fele pedig feléjjel lesz világítandó.

4. A magánfogyasztás egységára világítási és motorikus célokra.

5. A községnek nyújtandó részesedés.

6. Az üzem folytonosságának biztosítására szolgáló intézkedések.

Az ajánlatok kötelező formában teendők, a feltételek tisztán, szabatosan körülírandók, mert utólagos magyarázatok vagy bármitemézetű pótajánlatnak hely nem adatik.

A község egyéb kívánalmi és feltételei a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármely napon megtudhatók.

Az ajánlatok 5000 korona letétele ellenében zárt borítékban legkésőbb 1913. évi **junius hó 15-ig** nyújtandók be a jegyzői hivatalban, ahol ugyanazonnap d. u. 3 órakor fognak az előljáróság által felbontatni. Az ajánlattevők a felbontásnál jelen lehetnek.

A beérkezett ajánlatok a fennálló és a közszállításra vonatkozó szabályrendelet értelmében fognak elbíraltatni és az ajánlattevők kötelesek ugyancsak a közszállítási szabályrendeletben foglalt határidőig ajánlataikkal szóban maradni.

A község fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok elfogadása felett szabadon határozzon és el nem fogadás esetére ajánlattevők semmiféle címen kárpótlást nem igényelhetnek.

Törökbecse, 1913. május hó 5-én.

Az előljáróság.

Eisenstädter S. és Társai divatháza
leltári occasiót rendez,
mely folyó évi junius hó 1-ig tart.

Eladásra kerülnek: grenadinok, bluzkelmék, szövet- és selyemáruk mélyen leszállított áronon.
Maradékok félárban.

Prima minőségű damaszt szövésű nagy szalvéta darabja 44 fillér,

hozzállító ugyanilyen abrosz 140×140 cm darabja 1.95 korona,

140×200 cm abrosz 3.—korona. Dessert-szalvéta 50×50 cm

darabja 28 fill. Dessert-szalvéta 35×35 cm darabja 20 fill.

Messalin-selyem 2.—kor. helyett 1.20 kor. Messalin-selyem 2.80 kor. helyett 1.80 kor. a raktáron levő színekben.

122—24.1

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.